

8

MAASEUDUN TULEVAISUUS

Keskiviikkona 27. helmikuuta 2013

UUTISET

Nälkä uhkaa lisääntyä Mosambikissa tulvien seurauksena

Neljä kymmenestä mosambikilaisesta kärsii aliravitsemuksesta. Nyt tulva pahentaa nälkää, sillä useilta tiloilta meni ainakin toinen vuoden sadoista.

CHIAQUELANE, MOSAMBIK (MT)
Viidenkymmenen kilon riisisäkki lähtee kahden nuoren äidin välissä kohti perheiden telttaa. Molemmilla naisilla on kankailla selässään imetysikäiset lapset. Jono kansainvälisten kansalaisjärjestöjen ruuanjakelupisteelle kiemurtaa Chiaquelanen evakuoitkeskuksessa pitkänä. Tilanne on kuitenkin ihmeellisen rauhallinen ja järjestäytynyt, vaikka leirissä asuu vielä arviolta parikymmentä tuhatta tulvien tieltä paennutta mosambikilaista.

Maailman ruokajärjestön WFP:n tiedottaja **Jerónimo Tovela** pelkää, että maailman köyhimpiin maihin kuuluvassa Mosambikissa voi olla edessä ruokakriisi.

”Heti kun tulvavaroitus annettiin, monien elintarvikkeiden hinta pomppasi myös Maputos-
sa.”

Pahimmin tulvineen Limpopon laakso on maan tärkeimpiä viljelysalueita, jonka pientilat tuottavat ruokaa paitsi oman alueensa myös noin 150 kilometrin päässä sijaitsevan Maputon tarpeisiin.

Selvinneiden rakennusten puhdistaminen liejusta, kaivojen puhdistaminen sekä sähköjen palauttaminen vievät viikkoja. Kotien rakentaminen vie vielä kauemmin.

”Tämä on vasta kriisin alkua”, Tovela ja muiden avustusjärjestöjen työntekijät painottavat vuorotellen.

Luonnonkatastrofin koko laajuus selviää siis vasta lähikuukausien aikana, kun nähdään, miten pahasti alueen maatalous on kärsinyt. Pahin pula on siemenistä: toista satoa pitäisi kii-
reesti päästä kylvämään, jotta edes siitä saataisiin ruokaa.

Talo ja vuohet menivät, varasto arvoitus

Chiaquelanen evakuoitkeskus on maan laajin. Enimmillään leirille majoittui noin 70 000 lähiseutujen asukasta. Reilu kolme viikkoa tulvan jälkeen lähes joka perheestä joku on jo lähtenyt etujoukkona kotiin arvioimaan vahinkojen määrää.

Emäntä **Adeuna Matcheque** pakeni leiriin reilun 20 kilometrin päästä Liondesta yhdessä kuuden tyttärensä ja näiden kahden alle kouluikäisen lapsen kanssa.

Tulvaleiri on täynnä telttoja ja pieniä kenttäkeittiöitä. Tragedian keskellä arki pitää perheitä pystyssä.

”Olimme nukkumassa, kun ovea ryskytettiin. Aikaa ei ollut yhtään. Saimme mukaan hyvin

vähän asumiseen tarvittavaa”, hän kertoo tammikuun 23. vastaista yötä.

Armeijan ja poliisin sekä paikallisten vapaaehtoisten joukoista nopeasti kootut joukot kiersi-

vät autoilla ja megafoneilla varoittamassa kyläläisiä Chókwen ja neljän muun piirikunnan

LUONNONKATASTROFI

Parisataa tuhatta koditta, 113 kuollutta

Tulvat ovat Mosambikissa vallanneet 191 000 hehtaaria maata, josta 110 000 sijaitsee etelässä Gazan maakunnassa Limpopo-joen varrella.

Muut kärsineet alueet ovat Inkomatin sekä pohjoisen Sambesin varrella.

Kodeistaan on joutunut muuttamaan 186 000 mosambikilaista ja lisäksi 54 000 on kärsinyt tulvan vahingoista esimerkiksi sadon menetyskinä.

Evakuoituista noin kaksi kolmannesta on Gazassa.

Koko maassa on vahvistettu 113 kuolonuhria.

Sateiden aiheuttama koleraepidemia on pohjoisessa aiheuttanut 413 ihmisen sairastumisen. Kaksi on kuollut.

Humanitaarisen avun tarve nousee ensimmäisen puolen

vuoden aikana vähintään 30,6 miljoonaa dollariin (23 miljoonaa euroa). Tämän päälle tulevat kulut jälleenrakentamisesta.

Tulva alkoi 23. tammikuuta, kun Limpopon pinta nousi Etelä-Afrikan puolella tulvarajalle ja vettä jouduttiin juoksuttamaan yli suuren patoaltaan. Etelässä tulva on laskenut.

Pyörremyrskykausi jatkuu, joten lisävahingot ovat mahdollisia.

Vuonna 2000 Mosambik kärsi historian pahimmat tulvavahingot. Viikkoja jatkunut tulva tappoi 700 ja ajoi kodeistaan yli 650 000 mosambikilaista. Lähde: Mosambikin hallituksen, YK-järjestöjen ja kansalaisjärjestöjen tilannekatsaus 20.2.

alueella Limpopon varrella sen jälkeen, kun pelastushallinto painoi punaista eli antoi evakuoitinkäskyn. Seuraavana päivänä tulva huuhtoi jo laaksoa.

Matcheque pelkää neljän vuohen hukkuneen. Vanhin tytär lähti jo tilalle mutta hänen oli pakko palata takaisin, kun mitään ei ollut jäljellä. Kesän ensimmäinen maissisato ja riisin siemenvarasto olivat peiteltynä. Niiden kohtalosta ei emännän mukaan ole vielä täyrtä varmuutta – silmien tuska kuitenkin viestii, ettei hän usko niiden pelastuneen.

Tilanne on pientilalle raskas, sillä perhe ei ole täysin toipunut vuoden 2000 jättitulvan vahingoista. Silloin vesi vei molemmat lehmät. Tosin omakin pelastuminen oli paljon täp-
rämpi. Emäntä ja lapset haettiin turvaan helikopterilla, kun he jäivät naapurien kanssa saarroksiin useaksi päiväksi.

Valmistautuminen pelasti paljon

Chókwen piirikunnan johtaja **Alberto Libombo** kertoo leirilä vierailleille suomalaistoimittajalle, että Chókwen kaupunki

jouduttiin evakuoimaan ja sen sairaalaa, kouluja ja muita rakennuksia puhdistetaan par-
aikaa. Piirikunnan keskuksessa asuu yli 50 000 ihmistä.

Libombo vakuuttaa, että malaria ei ole tuntuvasti lisääntynyt. Vatsataudit ovat isompi ongelma, niitä on hoidettu leirin kenttäsairaaloissa. Koulutkin on saatu pyörimään.

Leiriä ylläpitävät YK-järjestöt sekä vapaaehtoiset avustusjärjestöt kuitenkin kertovat, että malariaa on 40–65 prosenttia viime vuotta enemmän. Hyttysten määrä todennäköisesti jatkaa edelleen lisääntymistä.

Ongelmien keskellä Libombo on eniten huojentunut siitä, että kuolonuhreja on tiedossa vain 113. 13 vuoden takainen suurkatastrofi tappoi noin 700 ihmistä. Kodeista paenneita oli kolme kertaa enemmän kuin nyt.

Patoihin vahvistusta, tilat ylängölle

Alberto Libombo kiittelee, että vuosittain tehdyt evakuoitintarkastukset ovat auttaneet. Viranomaiset osasivat nyt toimia yhdessä suunnitelmien mukaan ja asukkaat tiesivät heti, minne pyrkiä turvaan.

Riskeiltä varautumista pitää edelleen parantaa, jotta tulvavahingoilta välttyttäisiin vielä paremmin.

”Meillä on kaksi tavoitetta. Ihmisiä kannustetaan rakentamaan ylängölle joenvarren sijaan. Laakso on hyvin viljava, joten viljely tapahtuu siellä jatkossakin”, paikallisjohtaja linjaa.

Toinen tavoite on jo selvästi kerrottu maan johdolle. Limpopon sivuhaaraan tarvittaisiin yläjuoksulle kunnon pato ja myöhemmin myös Etelä-Afrikan rajalla sijaitseva patoallas pitäisi vahvistaa. Isojen rahojen löytyminen maailman köyhimpiin kuuluvassa maassa ei tule olemaan helppoa.

Adeuna Matcheque pohtii tilansa tulevaisuutta. Hän halua ehdottomasti uuden kodin ylängölle hallinnon suositusten mukaan.

”Mutta pellonkin pitäisi olla talon yhteydessä. Meillä ei ole mitään mahdollisuutta kulkea joen varteen tilan töihin.”

Valoisa aika ei riittäisi talvataa jalan kodista viljelyksille ja takaisin. Lisäksi tulisivat ongelmat eläimistä ja sadon sekä työvälineiden kuljettamisesta.

KAIJALEENA RUNSTEN

Tämä on ensimmäinen kolmesta uutispaketista, jotka perustuvat suomalaisen toimittajaryhmän vierailuun Mosambikissa helmikuussa. Matka oli osa ulko-
ministeriön järjestämää ja rahoittamaa Kehitysakatemia-koulutusta, jossa perehdytään Suomen ja kansainvälisiin kehitysohjelmiin. Kurssille valitaan vuosittain toistakymmentä toimittajaa erikoisista medioista eri puolilta maata.

Uutuus

AVANT®

640

Made in Finland

Valintakone

Uusi Avant 640 on tehokas ja nopea uutuus 600-sarjaan. Uutuus on varustettu voimakkailla kaksinopeus ajomoottoreilla. Huippunopeus on 22 km/h ja pienemmällä nopeusalueella työntövoima on 1400 kp!

AVANT®

AGRI MARKET

www.avanttecono.com

NÄLKÄ

Yhdeksän miljoonaa nälkäistä

Mosambikilaisia on 23,9 miljoonaa. Heistä 39 prosenttia eli yhdeksän miljoonaa kärsii aliravitsemuksesta.

Nälkä on kolmen viime vuoden aikana kasvanut Afrikassa, vaikka muualla nälkäisten määrä on laskenut vuosituhannen vaihteen jälkeen.

FAO:n lokakuussa julkaiseman tilaston mukaan 23 prosenttia maailman 870 nälkäisestä asuu Afrikassa. Lähde: www.fao.org/hunger/en/

Avustusjärjestöt World Vision ja Samanitarian Purse hoitavat WFP:n toimittaman ruuan jakelun tulva-alueiden asukkaille.

Adeuna Matcheque odottaa kotiin pääsyä kahtiajakoisin tuntein.

Suomessa sai asuntolainaa puolet halvemmalla kuin Euroopassa

Suomalainen asuntovelallinen maksaa kokonaiskorkoa melkein puolet vähemmän kuin muun Euroopan asuntovelalliset keskimäärin.

Uusien asuntolainojen kes-
kikorko oli täällä 1,8 prosenttia. Tieto on Suomen Pankin viime vuoden lopun tilastosta. Euroopassa maksettiin 3,2 prosenttia.

Muissa maissa asuntolainoja sidotaan pitkiin kiinteisiin korkoihin. Ne ovat vakaita mutta hintavampia kuin alati vaihtelevat markkinakorot.

Yli puolet suomalaisista, 56 prosenttia, sitoi uuden asuntolai-

nansa yhden vuoden euriboriin. Tämän markkinakoron suosio lisääntyi.

Monet pankit eivät enää matalien korkojen aikana tarjonneet kuukauden ja kolmen kuukauden euriboria viitekoroksi.

Joulukuussa pankit perivät jo liki 1,4 prosentin marginaalia uusissa asuntolainoista. Alkuvuonna tämä jäi 0,9 prosenttiin keskimäärin.

Pankit perustelevat marginaaliensa korotusta kiristyneillä vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden säännöillä. Tänä vuonna niiltä peritään pankkivero.

Lainamarginaalien nousu kiihtyi viime vuoden puolivälissä. Markkinakorot halpenivat silti enemmän, mitä pankit korottivat marginaalejaan. Kokonaiskorko laski 0,6 prosenttiyksikköä uusissa asuntolainoissa.

Uusien asuntolainojen kes-
kikorko oli viime vuoden alussa 2,45 prosenttia. Kaikissa asuntolainoissa lähdettiin 2,47 prosentista ja päädyttiin 1,63 prosenttiin loppuvuonna.

Ekonomisti **Essi Tamminen** Suomen Pankista sanoo yritys-
lainoitusta hinnoiteltavan loppuvuodesta noin kahden prosentin

lainamarginaaleilla.

Pienet pankit menivät yli kahden prosentin, mutta suurissa pankeissa parhaat asiakkaat hinnoitellaan marginaaleissa selvästi tämän allekin.

”Vuodessa marginaalit nousivat 0,50–0,75 prosenttiyksikköä”, aluejohtaja **Anna-Maija Broo** Kauhavalta Pohjanmaan Osuuspankista totesi loppuvuonna.

Suomen yrittäjien varatoimittajajohdaja **Timo Lindholm** sanoo Maaseudun Tulevaisuudelle, että skaala yritysten lainamarginaaleissa on leventynyt hyvin

suureksi.

Vakuudettomissa yritys-
lainoissa lainamarginaalit voivat nousta aina kolmeen ja neljään prosenttiin, jopa viiteenkin.

Suomen Pankissa on tekeillä selvitys yritysrahoituksesta. Pankkilaina on tärkeää pienille ja keskusuurille yrityksille. Suuryritykset hankkivat rahoitusta joukkovelkakirjojin.

Yrityslainoituksen kasvu taittui viime vuonna, mutta se oli edelleen nopeampaa kuin muissa euromaissa. Asuntolainoitusta pankit lisäsivät liki kuusi prosenttia.

JUHANI VITALA